

Dějiny Štrasburku

Město Štrasburk leží v úrodné nížině 143 m n.m. asi 25 km západně od Černého lesa a 20 km od pohorí Vosges. Městem protéká řeka Ille, která se vlévá na hranicích se Spolkovou republikou Německo do Rýna.

Pojmenování města Štrasburku je odvozeno od slova Stras- něm. Strasse a bourg- něm. Burg, tedy město u cesty.

Dějiny města (pravěk –středověk): Podle archeologických vykopávek je nejstarší osídlení oblasti datováno do období *starší doby kamenné* (kolem 700,000 let př.n.l.). Před vytvořením římské opevnění stanice *Argentoratum* v roce 12 př.n.l., tu bylo zbudováno oppidum *Argentorate*, jako centrum obchodní a řemeslné výroby Keltů. Oblast má vyspělou zemědělskou kulturu starou více jak pět tisíc let. V průběhu staletí přicházely do tohoto kraje nejrůznější etnické skupiny, především ze západní a střední Evropy. Jejich přítomnost je ověřena nálezy nejrůznějších předmětů, včetně klenotů a zbraní, které lze spatřit v archeologické muzeum ve Štrasburku. Výhodná zeměpisná poloha předurčila rozvoj města. Především Rýn, jako důležitá spojnice při cestách ze severních oblastí Itálie až k Severnímu moři, byl velice důležitý hluboko do novověku. Od počátku mladší doby kamenné hrálo významnou roli zemědělství, které se zde rychle rozvíjelo, zejména díky úrodným naplaveninám z řeky Rýnu. Obyvatelstvo mělo zemědělný charakter. Většinu tvořili rybáři a rolníci. Na původně keltském oppidu *Argentorate*, založili Římané opevněnou stanici *Argentoratum*, jehož jádro se rozprostíralo na ploše větší jak 20 ha. Štrasburk měl být původně pojmenovaný *Drusenheim*, podle římského generála Drusa, bratra Tiberia, který tento vojenský tábor založil. Generál Drusus vybudovaný více než padesát tvrzí podél Rýnu mezi lety 12-16 př.n.l. Předpokládá se, že *Argentoratum* mělo pět až šest tisíc obyvatel s výrazným kosmopolitním charakterem. *Argentoratum* zůstávalo nejdůležitější římskou stanicí poskytující ubytování a zásobování pro římské legie až do roku 260 n.l. V roce 352 Alamani a Frankové zcela zničili čtyřicet opevněných římských osad podél Rýnu, včetně Štrasburku. Ovšem Římané se rozhodli opětovně dobýt *Argentoratum* a Alamany vyhnat. Císař Julián, známý jak "odpadlík"¹, porazil Alamany v roce 357. *Argentoratum* bylo zčásti obnoveno. Pod tlakem Hunů se přemístily kmeny Burgundů, Vandalů a Svěvů do Galie. Attilovým vpádem byla celá oblast i město srovnáno se zemí v roce 451. Po ničivém průchodu Hunů se Alamani ujali vlády nad touto krajinou. V průběhu několika dalších dekád ztrácí historie veškeré stopy po *Argentoratu*. V roce 496 se kraj dostává pod správu Franků a město pozvolna mění své jméno z *Argentoratum* na *Strateburgo*, ze *Stratisburgo* na *Stradeburg*. Etymologický význam pojmenování se tedy změnil z „opevněného města na silnici“ na „město cest“. Ve 4. století je založeno biskupství. První zmínka pochází z roku 343 a patřilo k církevní provenienci Mohučského arcibiskupství. Od 15. století je sídlem Notre Dame de Strasbourg. Biskupství rozkvétalo především díky působení biskupů sv. Arbogasta a sv. Florenta. Došlo také k založení baziliky, která stávala na místě dnešní

¹ Kvůli svým pokusům o potlačení křesťanství dostává Iulianus příjmení Apostata-Odpadlík.

katedrály, přesto frančtí vládcí dávali přednost Koenigshoffenu nebo Kircheim-Marlenheimu. Za Merovejců Štrasburk příliš nevzkvétal a udržoval si provinční zemědělský charakter. K rozvoji oblasti dochází až po roce 751, kdy se dostává k moci dynastie Karlovců prostřednictvím Pipina III. Krátkého, který svrhl posledního Merovejského panovníka Childericha III. Kvůli sporům o moc mezi vnuky Karla Velikého² podepsali Ludvík Němec a Karel Holý 14.2. 842 tzv. **Štrasburské přísahy**³ proti císaři Lotharovi. Text, který se zachoval v díle francouzského historika *Nitharda* (asi *790- 844), je nejstarším psaným dokladem francouzského a německého jazyka. Po této důležité historické epizodě rostl význam města v oblasti kulturní, jazykové i hospodářské. Štrasburk se stal (v letech 743-870) částí území Lotharingia, které se rozkládalo od Severního moře po Jadran. Díky smlouvě v Meersenu v roce 870 je připojen k Východofrancké říši. Od 923 je město součástí Svaté říše římské. Za saské dynastie Otonců, především za Oty I., který byl korunován za císaře 2. února 962. Město prospívalo z následujících dynamických činitelů: jakost vládnoucích biskupů, účinnost biskupské správy a z bohaté pracující střední třídy, které byla dychtivá ukázat svůj vliv. Kolem roku 1015 se začalo se stavbou katedrály, která byla dostavěna až v roce 1439. Dóm, kostely a kláštery děkovaly za svou nádheru kvetoucímu obchodu. Lesk církevního uspořádání tvořily 3 kolegiální kostely, vedle nich existovaly 4 farní kostely. Radnice a pokladnice reprezentovaly blahobyt a politickou moc. V 13. století rostla hospodářská situace značným tempem, zejména díky průplavu na Rýnu. **Rozvoj osídlení** probíhal ve čtyřech po sobě jdoucích etapách.

1. 1202-1220 získalo město oblast kolem kostelů Saint-Pierre-le-Jeune and Saint-Pierre-le-Vieux Pierre, dále v roce 1288 Finkwiller, quai des Bateliers, rue des Bouchers nebo rue d'Or, kde sídlilo převážně řemeslnictvo, které se sdružovalo v cechy, 1370-1390, kdy městská rada rozhodla o opevnění západní a severní části města a konečně největší rozkvět nastal v letech 1387-1441, kdy došlo k osídlení oblasti Krutenau, což bylo místo osídlené především rybáři a trhovci.

Do města přicházejí žebrauté řády františkánů a dominikánů, které zřídí do roku 1260 klášter s kostelem a drží ve svých rukách studium. **V letech 1129-1262 získává postupně městská práva.** Správa byla postupně přenesena na ministeriály. **První městská práva byla vyhlášena v letech 1146-47.** Štrasburskou radu tvořili biskupští ministerálové a měšťané. Rada měla z počátku ráz soudu. Skládala se z 15 členů- 9 měšťanů jmenovaných biskupem a 6 ministeriálů. Fojt měl soudní pravomoc. Purkrabí se staral o opevnění, výkon policejního

² Ludvík Pobožný (814-840), syn Karla Velikého, zemřel r. 840. Po jeho smrti dochází ke sporům mezi jeho syny. Lotharu I., který se stal novým císařem, se nepodařilo prosadit myšlenku jednoty říše. Ponechal si po Verdunské smlouvě z roku 843 starý karlovský majetek mezi Rýnem, Maasou a Rhonou, Ludvík Němec dostal východofrancké území, Karel Holý západofrancké původní země.

³ Hodnota Štrasburských přísah spočívá především v jazycích, kterým byly napsány. Stojí totiž u zrodu novodobých evropských jazyků. Do té doby byla na území franského království (to znamená dnešní Francie a Německa) jazykem vzdělanců a oficiálních písemností pouze latina. Tento dokument je považován za první pramen, jenž byl sepsán ve starofrancouzském a staroněmeckém jazyce. Je výslednicí dlouhodobého germánského vlivu na hovorovou latinu (*latin vulgaire*). „*Pro lásku Boží, blaho křesťanského lidu a naše společné blaho, tímto dnem počínaje, pokud mi Bůh bude poskytovat vědomí a moc, budu chránit svého bratra Karla svou veškerou pomocí tak, jak plyne z přirozeného práva bránit svého bratra, aby on udělal to samé pro mě; a s Lotharem nebudu se spolčovat ze své vlastní vůle, aby můj bratr Karel nedošel újmě.*“

dohledu, zodpovídal také za trhy, za míry a váhy. Díky tomu, že biskup nechtěl trpět radu, docházelo často ke konfrontacím

V roce 1262 udělil král Filip Švábský městu status svobodného říšského města a po bitvě u *Oberhausbergenu* došlo k pojištění městských práv díky vítězství občanů nad biskupem *Waltrem von Geroldseckem*, který si chtěl Štrasburk podrobit. Město posilovalo svoji nezávislost- bylo odpovědné pouze říši. Revoluce v roce 1332, kdy se zmocnily nejdůležitější patricijské rodiny úřadů ve městě, vyústila k vytvoření široce založené městské rady s participací cechů a Štrasburk se prohlásil za svobodnou republiku . Městské obyvatelstvo tvořili ve středověku zejména řemeslníci, kteří žili v úzkých hrázděných domech s vysoko se tyčícími střechami ve stínu dominanty dómu (dokončen 1439) měli, jak bylo ostatně zastara zvykem, zařízené své dílny. V rostlinné lázni si připravovali len tkalci, v otevřených půdách domů v ulici, která od nich dostala název, rozprostírali koželuzi vymyté kůže, aby jim vyschly. Řemeslnická čtvrt se však netěšila nejlepší pověsti již za časů mystika Eckharta a básníka Gottfrieda ze Štrasburku: ve tmavých špeluňkách kvetla prodejná láska. Dodnes není jasné, proč dostala tato část města s hrázděnými domy v hornorýnském stylu název Malá Francie. Zlé jazyky však tvrdí, že zejména návštěvníci z Francie hojně navštěvovali tato místa, kde kromě krátkého potěšení bylo možno si opatřit i syfilis, již se tehdy lidově říkalo „francouzská nemoc“. V průběhu **Stoleté války** mezi Francií a Anglií bylo obyvatelstvo zasaženo dýmějovým morem. V této době se moc přenáší na řemeslnictvo, jejichž reprezentanti převzali výkonnou moc. Cechy vytvořily základ městské organizace, přesto ale patriciát nebyl vyloučen z rozhodování ve městě. Následující rok dochází (14.2.1349) k jednomu z největších pogromů ve středověku, kdy je pochytno a následně veřejně upáleno asi 2500-3000 Židů. Ti, kteří vyvázli, museli opustit brány města.. Nejstarší dochované sčítání lidu z roku 1444 nás informuje o tom, že ve městě žilo na 16 tisíc obyvatel. V této době se rozvíjel zejména obchod s obilím, vínem, solí, masem, olejem, papírem a kožešinami. Většina těchto komodit byla svážena říčními čluny na trhy, kde byly prodávány. Zboží bylo exportováno do Nizozemí, Anglie a Skandinávie.

V době **humanismu** se stává Štrasburk centrem vzdělanosti a rané knižní tvorby na území Svaté Říše římské (byl tu zbudován první tiskařský lis). V letech 1431-1444 tu pobýval Johannes Gutenberg,⁴ který se připojil ke zlatnické gildě. Zde začal realizovat svůj velký, ale nákladný sen- tisk výpravných knih psaných do té doby ručně, aniž by se přitom vzdal použití náročného ozdobného písma. Po dvaceti letech práce přišel s řadou zlepšení, která umožnila realizovat masovou produkci knih.⁵ Vynalezl litery, které byly přenosné a bylo je snadné vyrobit. Dále zkonstruoval, prý podle lisu na víno, tiskařský lis. Jako tiskařskou čern použil inkoust smíchaný s olejem a vyráběl i laciný papír z odpadu. Tato technika byla překonána až v 19. století. V druhé polovině 15. století se tu nacházelo 10 tiskáren a Štrasburk se tak stal hlavním městem knihtisku. Nejznámější tiskaři byli: Sebott, Grüniger, Flach, Hupfuff, Prüss a Rusch. Ilustrace knih prováděli velcí umělci jako Wechtlin, Wedlitz či Urs Graf. Rozvoj knihtisku dal impuls pro šíření humanismu, což dokazuje návštěva Erasma Rotterdamského v roce 1514, jeho pobyt přispěl k proslavení města. Nejvýznamnější humanisté byli Jacques Wimpheling, Sébastien Brant či Jean Geilér de Kaysersberg. Nikdo z nich se „nezapletl“ s reformací, ale jejich kritické myšlení položilo základy k „obrodě církve“. Příznivé intelektuální a politické podhoubí přispělo k přijímání myšlenek a hodnot protestantismu, které se šířily z jihozápadního Německa. **Reformaci** tu šířili zejména Jakub Sturm a Martin

⁴ Možnost obstarat si ve Štrasburku nezbytné peníze na živobytí přispělo k tomu, že patricij Johann Gutenberg, který musel z politických důvodů opustit své rodné město Mohuč, si vybral Štrasburk za nové působiště.

⁵ V roce 1455 vytiskl Gutenberg svou první knihu, nádherně ilustrovanou bibli ve 200 kopiích. V té době byl však již silně zadlužen u svého obchodního partnera Johanna Fusta, který celý projekt financoval. Fust pohnal Gutenberga k soudu a vyhrál. Převzal všechno tiskařské zařízení včetně typů po pozdější proslulou 42řádkovou bibli, na které vydělal značné jmění.

Bucer. V roce 1518 byly zveřejněny Lutherovy teze na dveře domu. V letech 1538-1541 tu působil jako pastor J. Kalvín. Štrasburk, jako jedno z hlavních center knihtisku, skýtal možnosti šíření tištěných letáků, spisů a zejména Nového zákona. Město otevřelo svoji náruč Židům, kněžím a uprchlíkům pronásledovaným za své názory. Kazatelé, kteří kritizovali církevní poměry, se stávali skutečnými hvězdami města. Jejich poselství stálo na následujících pilířích: Osvobození lidu od náboženského jha a politického bezpráví, prohlášení etických zásad založených na bratrství, lásce a spravedlnosti. Město dokonce přistoupilo, díky politice a blízkým vztahům Jakuba Sturma k Fridrichovi Hessenskému, k protestantskému **Šmalkaldskému spolku** v roce 1531 a přijímalo nové pokrokové myšlenky, ale odmítlo poskytnout pomoc rolníkům, kteří byli zodpovědní za masakry v Lupsteinu, Saverne a Scherwilleru. **Jakub Sturm** se účastnil jednání ve Speyeru v roce 1529 i v Marburku, kde mělo dojít k dosažení politické jednoty evangelických knížat a řešit sporné teologické otázky. Rokování ztroskotalo na sporu týkajícím se přijímání. Martin Bucer na sněmu v Augšpurku předložil vyznání čtyř měst (Confessio Tetrapolitana). V roce 1532 se mu povedlo přesvědčit Štrasburčany, aby přijali Augšpurskou konfesi, kterou nejprve město odmítalo. V 2. polovině 16. století ovšem dochází k útlumu, částečně zaviněného prohrou Šmalkaldského spolku v roce 1547. Během válečných běsnění **Třicetileté války** si Štrasburk uchovává neutralitu. 30. září 1681 jej obsadilo 30 tisíc vojáků pod velením gen. Monclasa. Štrasburk se stává součástí Francie. Magistrát se dohodl s Ludvíkem XIV. Ve smlouvě, která obsahovala 10 článků o zachování politických, administrativních a náboženských svobod. Na druhé straně město přichází o svoje dělostřelectvo a domobranu. Během tohoto období byly rozšířeny významným způsobem městské hradby a vystavěna městská citadela pevnostním stavitelem *Vaubanem*. Ze svobodného města se stalo centrum departementu dolnorýnského. Oficiální politika náboženské netolerance vyústila vydáním ediktu ve Fontainebleau v roce 1685, jenž rušil předchozí Nantský edikt, který zaručoval konfesijní svobodu pro hugenoty. Městská katedrála je předána do rukou katolíků. Univerzita se udržela do období **Velké francouzské revoluce**, kdy město ovládli radikální jakobíni. Ve víru extrémních myšlenek a exponovaných činů došlo k nenahraditelným ztrátám na církevních budovách, k ničení kostelů a klášterů. Katolická šlechta vedená a reprezentovaná kardinálem Rohanem se stala opozicí revoluce, neboť ta chtěla omezit jejich starobylá práva a výsady. Roku 1790 museli církevní hodnostáři přísahat na civilní ústavu duchovních, čímž měl klér vyjádřit svoji lojalitu státu. Z duchovních se stali úředníci státu, kteří byli voleni do úřadu lidem. Po vypovězení války Rakousku a Prusku došlo k ohrožení oblasti. Vláda tedy poslala do města *Saint-Justa* a *Lebase*, kteří zahájili teror. Hlavním velitelem se stal major Frédéric Dietrich, který byl nejen zkušeným vojákem, ale i obratným politikem. 25. dubna 1792 zkomponoval, během večere u starosty Dietricha, ženíjní důstojník Claude Joseph Rouget píseň pro francouzské jednotky hájící východní hranice země proti rakouským intervenčním jednotkám. Původně se proto jmenovala Bojová píseň rýnské armády. Od 30. července 1792, kdy do Paříže za zpěvu této písně dorazily vojenské posily dobrovolníků z Marseille, je zvána *Marseillaisou*. V roce 1795 byla prohlášena za státní hymnu. Za vlády Napoleona došlo k výstavbě budov v novoklasicistním stylu (např. budova divadla a pavilon Josefíny).

Na počátku 19. století prudce stoupl počet obyvatel. V roce 1836 se Ludvík Napoleon neúspěšně pokusil prohlásit ve městě za císaře. V době **Francouzsko-pruské války** (1870-1871) bylo město těžce bombardováno pruskými jednotkami pod velením generála von Werdera. Generál se rozhodl k rozhodnému útoku na město 23. srpna 1870. Štrasburk byl spolu s Metami považován za nejlépe opevněnou pevnost ve Francii. Němci shromáždili vojska z Bádenska a Württenberska (celkem 40 tisíc mužů). Ve městě byla posádka pod velením Uhricha. V průběhu bombardování bylo zničeno několik významných pamětihodností (Obecní knihovna a Muzeum výtvarného umění). Civilní obyvatelstvo i

arcibiskup žádali a zastavení palby, dokonce navrhovali vyplatit za každý den 100 tis. Franků, pokud ustane palba. 11. září přijela švýcarská delegace, která evakuovala civilní obyvatelstvo a oznámila velení, že francouzské jednotky prohrály v bitvě u Sedanu. Tím se stala situace neudržitelná a posádka města o 17 tisících mužích kapitulovala 22.9.1870. Válečnou kořist tvořilo 1 200 děl, 12 000 ručnic, 1 800 koní a 2 miliony franků. Štrasburk připadl na základě míru ve Frankfurtu s Alsaskem-Lotrinskem nově vzniklému Německému císařství a stal se centrem správy nových říšských zemí (Reichsland Elsaß-Lothringen). **V období 1870-1918** vzrostl počet obyvatel z 80.5- 180 tis. Kolem roku 1900 tvořili Němci 40 % populace. Chování protiněmeckého purkmistra a městské rady bylo příčinou jejich odvolání a nahrazení císařskými komisaři v roce 1876. V roce 1886 došlo k volbě nové rady, kterou tvořili příznivci německé vlády. Pod německým vlivem došlo k vybudování Nového města a ke zřízení Nového muzea a knihovny a v roce 1872 i univerzity císaře Viléma, která patřila k nejlepším institucím svého druhu v Německém císařství. Zároveň byla zřízena nová budova pošty, občanské nemocnice, vlakového nádraží a říční nákladní přístav na Rýně. První tramvaj projela ulicemi Štrasburku v roce 1915.

První světová válka

Červencová krize vrcholí 28.7. 1914, kdy vyhláší Rakousko-Uhersko válku Srbsku. Všichni se na válku těšili, ale nikdo si nemyslel, že k ní skutečně dojde. 1. srpna v 16 hodin začala mobilizovat svá vojska francouzská vláda, německé císařství ji následovalo o hodinu později. Ještě téhož dne vstoupily v platnost spojenecké závazky evropských mocností.. Štrasburk během války trpěl stejně jako jiná francouzská města. Starostovi Schwanderemu se podařilo vytvořit sklad potravinových zásob, díky kterému se zabránilo růstu cen základních potravin. Mezi 8.-20. listopadem 1918 vypukla ve městě „rudá revoluce“. 10. listopadu povolali vojáci a dělníci republiku. Bylo to období zmatků, nepokojů, rudých vlajek a občanských gard. 22. listopadu vstoupily do města jednotky francouzské 4. armády pod velením Gourauda, čímž válka definitivně skončila a zanechala za sebou 3 000 mrtvých. Zánik Německého císařství byl přijat jásotem. Štrasburčané si ale neuvědomovali, že za 20 let přijdou horší časy.

Druhá světová válka

V Německu se dostávají nacisté k moci v roce 1933. Téměř veškeré politické strany Štrasburku je odsuzují. Sdružení pro autonomii bylo rozbito, právě tak jako komunistická strana, která byla v očích Francouzů považována za zrádnou díky Německo-sovětské smlouvě.

Již 1. září 1939 byl Štrasburk evakuován. Štrasburčané museli opustit své domovy a věci. Obyvatelé stáli tváří v tvář rozdělování rodin... část obyvatelstva uprchla do Dordogne (90,000 uprchlíků) a do Indre (30,000 uprchlíků). 19. června 1940 Hitlerova vlajka vlála nad katedrálou, nacisté obsadili město a jako první oficiální čin vypálili městskou synagogu. „Diktátorovi“ *Robertu Wagneovir* bylo nařízeno připojit Alsasko k říši během jedné dekády. Tento bezohledný nacističtina byl odhodlán vyplnit do písmene vůdcovy nařízení: udělat ze Štrasburku pravé hlavní město „Gau Oberrhein“. Opatření „ve věci poněmčení“ bylo rychle převedeno na následující úkoly: ulice byly přejmenovány, francouzský jazyk byl zakázán, ale nářečí bylo trpěno, nošení baretu bylo zakázáno.

Nacistické represe vedly k odvezení části odpůrců do zlověstného vyhlazovacího tábora *Struthof* a koncentračního tábora *Schirmeck*. V srpnu 1942 došlo k odvedení

jednadvacetiletých mužů do armády. Tento výnos vzal život 3,500 mladým Štrasburčanům. Město utrpělo několik krvavých bombardování. Americké letectvo zničilo část středu města v srpnu a září 1944. Němci museli ustoupit na druhý břeh Rýnu. 21. listopadu 1944 gen. Leclerc přijal oprávnění od Američanů pokusit se o dobytí Štrasburku. Francouzská vlajka a kříž Lotrinska byly zvednuty na katedrále 23. listopadu.

Po válce soudy vynesly na 4,000 různých trestů, ze kterých bylo 30 rozsudků smrti.

Univerzita ve Štrasburku

V průběhu 16. století převzala reformace ve Štrasburku své dominantní postavení a protestanti volali po založení latinských a řeckých škol. Johann Sturm, učitel na Collège de France, založil gymnázium a kolej. Tento ústav záhy získal uznání a evropskou proslulost. Gymnázium se stalo v roce 1566 akademií⁶ a v roce 1621 univerzitou díky privilegiu Ferdinanda II. V roce 1681, kdy se město dostalo pod francouzskou nadvládu, protestantská univerzita značně trpěla ze strany francouzského krále, který podporoval katolické instituce. Nicméně univerzita uspěla v přežití revolučního procesu. Později bylo na školu nahlíženo jako na jednu z institucí „starého režimu“. Na univerzitě studovali významné osobnosti své doby: např. Gerhard, Louis Pasteur, Johann Wolfgang von Goethe.

Po anexi Alsaska- Lotrinska k Německému císařství byla postavena nová univerzita, která se stala symbolem Německého císařství. Město se stalo součástí Francie až po I. světové válce. V roce 1929 Marc Bloch založil školu Annales. Po vpádu Němců byli někteří studenti a profesori uvězněni a posláni do koncentračních táborů. V poválečné době došlo k vzrůstu počtu studentů v roce 1956 na 5 440 a v roce 1966 již 16 221. Tento vzestup vedl k vystavění nového univerzitního campu (Esplanade). V roce 1968 došlo k rozdělení univerzity na 3 části.: Louis Pasteur (Štrasburk I), Fakulta Filozofická (Štrasburk II) a Univerzita Roberta Schumana (Štrasburk III). Filozofická fakulta byla v roce 1998 přejmenována na univerzitu Marca Blocha. V roce 2000 studovalo 38 tisíc studentů.

Johann Sturm

Německý pedagog a spisovatel Johann Sturm (1507-1589) studoval v Lutichu a Levně, stal se roku 1530 akademickým učitelem klasických jazyků v Paříži a roku 1537 rektorem gymnázia ve Štrasburku. Vynikal znamenitým metodologickým a pedagogickým organizováním- zdokonalil výuku jazyků. Sturm měl velké spory s luterány, jejichž působením byl zbaven roku 1582 svého místa. Zůstal i potom ve Štrasburku, kde po nějaké době oslepl. Císař Karel V. jej povýšil do stavu říšského šlechtice.

Štrasburk jako hlavní město Evropy

New York, Ženeva a Štrasburk jsou jediná města, která jsou sídlem mezinárodních institucí, aniž by byla hlavními městy. Štrasburk je po Paříži druhým hlavním diplomatickým centrem Francie. Má tu zastoupení 71 států. První mezinárodní organizací, která tu byla zřízena, je **Centrální komise pro plavbu na Rýně (CCNR)**. Jedná se o světově nejstarší organizaci založenou již v roce 1816. Její hlavní funkce je garance vysoké úrovně bezpečí pro plavbu na Rýně. Členskými státy jsou: Francie, Německo, Švýcarsko a státu Beneluxu.

⁶ Povýšeno privilegiem Maxmiliána II.

Štrasburk se stal po II. světové válce symbolem usmíření národů, a proto byl vybrán jako sídlo **Rady Evropy**, která byla založena v roce 1949. Cílem je podporovat hospodářský a sociální pokrok a koordinace činnosti při ochraně a bezpečnosti jednotlivých členských zemí. Bývá často mylně považována za jednu z institucí Evropské unie. Rada Evropy je nejstarší politickou organizací evropského kontinentu. Seskupuje 46 zemí. V roce 1950 přijala *Evropskou úmluvu o ochraně lidských práv a základních svobod*. **Evropský soud pro lidská práva** byl založen v roce 1955 při Radě Evropy, jehož úkolem je zajištění mezinárodní ochrany lidských práv v rámci členských zemí Rady Evropy. **Evropský parlament:** parlamentární shromáždění EU. Sídlí kromě Štrasburku (plenární zasedání) v Bruselu (parlamentní výbory) a v Lucemburku. Funkční období je 5 let. Poslanci jsou voleni ve všeobecných volbách. Původně měl pouze poradní funkci v rámci Evropského společenství. Má kontrolní funkci nad jednotlivými orgány Evropského společenství. Disponuje rozsáhlými pravomocemi v otázkách rozpočtu a základních zásad Evropského společenství..

Literatura:

Bodo Harenberg, *Kronika lidstva*, Praha 1994
George Duby, *Dějiny Francie od počátků po současnost*, Praha 2003
Lexikon des Mittelalters, díl VIII. Stadt (Byzantinische Reich) bis Wert, Mnichov 1997
Masarykův slovník naučný, díl VII., Praha 1933
Ottův slovník naučný, ilustrovaná encyklopedie obecných vědomostí, díl XXIV., Praha 2001
Philip Gardner a kol., *Encyklopedie Zeměpis světa*, Praha 1995
Slovník naučný Dr. Františka Ladislava Riegera, díl IX., Praha 1872
The New Encyclopaedia Britannica, díl XI., Londýn 1991
Universum-všeobecná encyklopedie, díl IX./SP-T, Praha 2001
Velký slovník Encyklopedie Diderot m/ž, Praha 1999

Internetové stránky:

www.strasbourg.com
www.ot-strasbourg.fr
www.wikipedia.cz
www.francie.infostranky.cz